

Prof. dr. sci. Momčilo Lazarevski: BIOMEHANIKA GENITALNOG PROLAPSA I URINARNA STRES INKONTINENCIJA, II. dopunjeno izdanje, Kumanovo, 2001., 380 str., 166 slika, citirano 1104 članka o inkontinenciji i prolapsu

Autor najprije opisuje anatomiju i topografiju zdjeličnih organa. Dalje raspravlja o načinu fiksacije genitalnih organa, posebno ulogu lig. rotunda, a suspenziju čine više ligamenata i fascije. Tumači na koji način sve to djeluje na kontinenciju urina. Detaljno opisuje razne oblike genitalnog prolapsa, njegovu etiologiju, promjene na genitalnim organima, rektovaginalnom odnosu, ligamentima i sl., pa utjecaj trudnoće, konstutucije, životne dobi, fizičkog napora, histerektomije i drugo.

U daljnjem tekstu se prikazuju razni oblici i načini nastanka inkontinencije – kongenitalne, opstetričke i dr. Prikazana je anatomija i fiziologija donjeg urinarnog trakta, s posebnim naglaskom na mokrenje. Objasnjeno je kako se intraabdominalni tlak prenosi na uretru, vrat maternice i mjehur. Analizirao je 422 bolesnice s genitalnim prolapsom (od toga 340 s genitalnim prolapsom, 52 s izoliranom rektocelom, 15 s izoliranom stres inkontinencijom) i dvije kontrolne skupine od kojih 34 nemaju prolaps ali su bile izložene faktorima za prolaps te 35 nulipara. Autor je rabio metode: anamneza, klinički pregled, cistoskopija, kolpocistografija te statistička obrada. Slijedi detaljna analiza bolesnica s prolapsom i inkontinencijom. Analizira se životna dob oko menopauze te opstetrička trauma.

Ranija oštećenja perineja bitno ne utječu na pojavu prolapsa. Povećanje intraabdominalnog tlaka autor je

našao samo sedam puta kod prolapsa. Histerometrijski je pokazano da elongacija vrata maternice može utjecati na pojavu prolapsa. Opisano je kako djeluje položaj maternice na prolaps, odnos međumanifestacija prolapsa i inkontinencije; dužina uretre i inkontinencija, pa odnosi među kostima u zdjelici te zdjelične dijafragme i prolapsa. Autor posebno iznosi svoje stavove o anatomiji i fiziologiji te o zdjeličnoj statici, što je najvažniji dio knjige.

Intraabdominalna napetost izravno djeluje na vrat mjehura. Prolaps mjehura karakteriziran je istodobnim spuštanjem donjih urinarnih organa. Po mišljenju autora mobilnost uretrovesikalnog kompleksa moguća je samo pri operaciji abdominalnim putem, a ne vaginalnim. Zbog obilne vaskularizacije treba obratiti pažnju na hemostazu. Horizontalizaciju proksimalne uretre treba izvesti abdominalno, ali i neke vaginalne operacije mogu provocirati horizontalizaciju. Kompresija rektovaginalnog spoja reducira proširenje uretre. Nestalnu aktivnost suburetralne potpore obilježava njena dugovječnost, elastičnost, dužina i drugo, a to ovisi o materijalu šivanja i drugim uvjetima.

U daljnjem tekstu autor daje kritički osvrt na najčešće primijenjene operacije, spominjući njihove mane i prednosti. Za svaku operaciju predviđena je antibiotska profilaksa, dren u Retziusov prostor, kateter kroz tri dana, toliko ostaviti dren, boravak u bolnici 7–10 dana, kontrola nakon mjesec dana, zatim nakon 3, 6, 12 i 24 mjeseca kad se ocjenjuje uspjeh operacije. Još jednom autoru sve pohvale i priznanja za ovu veoma potrebnu i uspješnu knjigu.

Z. Pavlič

**7th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON
GnRH ANALOGUES IN CANCER AND HUMAN REPRODUCTION
Amsterdam, The Netherlands, February 6–9, 2003**

Topics: A. Basic aspects of GnRH analogues and antagonists; B. GnRH analogues in reproduction; C. GnRH analogues in endometriosis; D. GnRH agonists in ovarian and breast cancer; E. GnRH analogues in contraception; F. GnRH analogues in prostate cancer and male indication; G. Safety.

Slobodna ili posterska priopćenja treba poslati do 15. X. 2002. na adresu simpozijuskog sekretarijata.

Kotizacija do 30. XI. 2002. US \$ 520, poslije 1. XII. 2002. US \$ 580, pri registraciji US \$ 630. U kotizaciju je uključen zbornik radova, dva ručka i prijam dobrodošlice.

Hotelski smještaj je za noć od 132 Eura do 205 Eura za jednokrevetnu ili dvokrevetnu sobu.

Informacije: Sekretarijat simpozija: Kenes International, 17 Rue du Cendrier, P. O. Box 1726, CH-1211 Geneva, Switzerland. *Tel.:* +41 22 908 0488; *Fax:* +41 22 732 2850; *E-mail:* ktc@kenes.com; <http://www.kenes.com/gnrh>.